

MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN SELÇUK ÖZDAĞ'IN
7/45607 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Hükümet tarafından büyük bir başarı hikâyesi olarak kamuoyuna duyurulan BYD yatırımının geleceğine ilişkin son dönemde ortaya çıkan iddialar, kamuoyunda ciddi soru işaretlerine yol açmıştır. Ulusal ve uluslararası basına yansıyan haberlerde, BYD firmasının Türkiye yatırımını askıya aldığı ifade edilmektedir.

Türkiye'de üretim yapma ve binlerce kişiye istihdam sağlama taahhüdü karşılığında çeşitli teşvik ve ayrıcalıklardan yararlandığı açıklanan BYD'nin, yatırım sürecini durdurduğu veya askıya aldığı yönündeki haberler kamuoyunda geniş yankı uyandırmıştır.

Yatırım gerçekleşmeden sağlanan avantajların boyutu, verilen teşviklerin kamuya maliyeti ve yatırım taahhütlerinin ne ölçüde yerine getirildiği hususlarının açıklığa kavuşturulması kamu yararı açısından zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

Soru 1- BYD ile imzalanan yatırım anlaşması kapsamında şirketin Türkiye'ye yönelik yatırım, üretim, istihdam ve Ar-Ge taahhütleri nelerdir? Bugün itibarıyla bu taahhütlerin yüzde kaçını yerine getirmiştir?

Soru 2- BYD'ye yatırım kararı kapsamında bugüne kadar sağlanan vergi avantajları, teşvikler, muafiyetler, arazi tahsisleri ve diğer kamu desteklerinin toplam ekonomik değeri ne kadardır?

Soru 3- Ulusal ve uluslararası basına yansıyan haberlerde BYD'nin Türkiye yatırımını askıya aldığı söylenmektedir. Bakanlığınıza şirket tarafından yatırımın ertelendiğine, askıya alındığına veya iptal edildiğine ilişkin resmi bir bildirim yapılmış mıdır?

Soru 4- Hükümet temsilcileri tarafından yatırımın planlandığı şekilde ilerlediğine ilişkin yapılan açıklamalar hangi somut verilere dayanmaktadır? Bugün itibarıyla yatırım sahasında tamamlanan fiziki gerçekleşme oranı nedir?

Soru 5- Yatırım taahhütlerinin yerine getirilmemesi veya yatırımın iptal edilmesi halinde uygulanacak yaptırımlar nelerdir? Bu durumda şirkete sağlanan teşvik ve avantajlar geri alınacak mıdır?

Soru 6- Şirketin yatırım taahhüdüne karşılık olarak yararlandığı gümrük ve vergi avantajları nedeniyle devletin vazgeçtiği kamu geliri ne kadardır?

Soru 7- Bakanlığınız tarafından yatırım sürecinin takibi amacıyla yapılan denetim ve incelemelerde tespit edilen eksiklik veya yükümlülük ihlali bulunmakta mıdır?

Soru 8- Yatırımın gerçekleşmemesi veya gecikmesi halinde oluşacak istihdam, üretim ve kamu maliyesi kayıplarına ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış bir etki analizi var mıdır?

Soru 9- Bakanlığınız ile BYD yetkilileri arasında yatırımın geleceğine ilişkin son bir yıl içerisinde yapılan görüşmelerde hangi sorunlar gündeme gelmiştir?

Soru 10- Yatırımın geleceğine ilişkin ortaya çıkan belirsizlikler dikkate alındığında, hükümetin kamuoyuna açıkladığı yatırım takvimi ve hedefleri halen geçerliliğini korumakta mıdır?

CEVAPLAR:

Bilindiği üzere, elektrikli araçların gelişimi ve dijital teknolojilerin yaygınlaşması ile otomotiv sektöründe büyük bir dönüşüm yaşanmaktadır. Sektörün bu dönüşüme adapte edilmesi ve doğabilecek fırsatların değerlendirilmesi, sektöre yönelik politikalarımızın odağında yer almaktadır. İçten yanmalı araçlarda olduğu gibi yeni gelişen elektrikli araçlarda da ülkemizin dünyanın önde gelen üretim üslerinden biri haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, Bakanlığımız ve Hükümetimiz tarafından çok boyutlu bir strateji benimsenmiştir. Ülkemizde üretilen katma değer artırılması, endüstrinin dönüşümünün hızlandırılması ve elektrikli araçlar alanında doğan fırsatın değerlendirilmesi için hayata geçirilen Togg projesi, bu stratejinin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Togg projesi, Bakanlığımızın devam eden destekleri ve tüketicilerin teveccühü ile hedefleri doğrultusunda ilerlemektedir. Bununla birlikte, mevcut üreticilerin yeni model geliştirmeleri, kapasite artışları, Ar-Ge faaliyetleri ve yeni nesil araç yatırımları Bakanlığımız tarafından güçlü bir şekilde desteklenmektedir. Mevcut üreticiler tarafından devreye alınan yeni nesil araç yatırımları, uygulanan bu politikanın etkinliğini ve somut neticelerini ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, elektrikli araçlar alanında teknoloji ve üretim yetkinliğine sahip uluslararası oyuncuların yatırımlarının ülkemize çekilmesine de ulusal hedeflerimize ulaşma bakımından stratejik bir önem verilmektedir. Bu kapsamda da çeşitli küresel markaların ülkemizde üretimlerine yönelik çalışmalar kararlılıkla yürütülmektedir.

BYD'nin Manisa'da gerçekleştirmesi hedeflenen yatırım projesi, ülkemizde yeni nesil araç üretim kapasitesinin artırılması amacıyla, yatırımlara proje bazlı destek verilmesine dair teşvik mevzuatımızın çizdiği sınırlar dâhilinde; yatırımın niteliği, asgari şartları, proje takvimi, firmanın sorumlulukları ve taahhütleri tanımlanarak destek kapsamına alınmıştır. Yatırımın öngörülen şekilde tamamlanmasına ilişkin olarak yatırım teşvik mevzuatının öngördüğü çerçevede izleme ve denetim faaliyetleri ile gerekli idari işlemler, Bakanlığımızca eksiksiz olarak yerine getirilmektedir.

Teşvik sistemimiz kapsamında desteklenen yatırımların öngörülen şekilde tamamlanmaması durumunda, sağlanan teşviklerin geri ödenmesine yönelik hususlar ile yatırımcılara uygulanacak diğer müeyyideler ise mevzuatımızda düzenlenmiştir. Bu müeyyideler, bahse konu yatırım için de geçerlidir. Bununla birlikte, tüm süreçlerde kamunun hak ve menfaatleri güçlü şekilde teminat altına alınmıştır.